

Antwoordnota – Zienswijzen Ontwerp Structuurvisie Zon

1. Inleiding

Op 18 april 2018 heeft Provinciale Staten het ontwerp van de Structuurvisie Zon vastgesteld. De vaststelling van het ontwerp is gepubliceerd in lokale kranten en geplaatst op ruimtelijkeplannen.nl. Het ontwerp was in te zien via de provinciale website en ruimtelijkeplannen.nl en op de gemeentehuizen en het provinciehuis. Het ontwerp heeft ter inzage gelegen van april tot en met 6 juni 2018. Daarnaast is het ontwerp toegezonden aan betrokken overheidsorganen en belangenorganisaties. Gedurende de periode van terinzagelegging zijn vier voorlichtingsbijeenkomsten gehouden. Deze waren op 15 mei in Zeewolde, op 24 mei in Emmeloord, op 29 mei in Almere en op 30 mei in Lelystad. De bijeenkomsten zijn in totaal door circa 70 personen bezocht.

In deze antwoordnota wordt ingegaan op de ontvangen zienswijzen, door middel van een samenvatting van de zienswijze en de reactie van de provincie daarop. Verder worden in deze antwoordnota de ambtshalve aanpassingen aangegeven die noodzakelijk zijn om enkele onregelmatigheden in het ontwerp op te lossen.

2. Zienswijzen

In totaal zijn er twaalf zienswijzen op het ontwerp ontvangen. Deze zijn alle binnen de ter inzage leggingstermijn ontvangen.

De ontvangen reacties zijn van:

1. Waterschap Zuiderzeeland, d.d. 22-05-2018
2. Indiener 1, d.d. 29-05-2018
3. Gemeente Zeewolde, d.d. 31-05-2018
4. Gemeente NOP, d.d. 29-5-2018
5. Gemeente Almere, d.d. 29-5-2018
6. Gemeente Lelystad, d.d. 05-06-2018
7. ZuiderZeeZon (ZoNop & GroenLeven), d.d. 01-06-2018
8. Ondernemers Vereniging Groendorpen, d.d. 05-06-2018
9. Gemeente Dronten, d.d. 05-06-2018
10. Indiener 2, d.d. 06-06-2018
11. Natuur en Milieufederatie Flevoland, d.d. 30-5-2018
12. Gemeente Urk, d.d. 05-06-2018

3. Beantwoording zienswijzen

3.1 Algemeen

De binnengekomen zienswijzen leiden tot een aantal aanpassingen in de Structuurvisie zon. Punten die vanuit de zienswijzen naar voren zijn gekomen hebben betrekking op het maximaleren van 1.000 hectare, de verdelingssystematiek, mogelijkheden voor fondsvorming, koppeling met het Verhaal van Flevoland, aanwijzen gebieden, taskforce samenwerking en een zonneladder.

De structuurvisie Zon is de verruiming van het ruimtelijk beleid waarin de provinciale kaders zijn aangegeven. Uitwerking hiervan vindt plaats door gemeenten. Maatregelen ter stimulering van duurzame energieopwekking worden verder vanuit de opgave Duurzame Energie en de Flevolandse Energieagenda vormgegeven.

Om tot een goede verdeling van het opwekken van grondgebonden zonne-energie over de gemeenten te komen, is er op dit moment te weinig inzicht in de behoefte aan zon in het landelijk gebied per gemeente. Het is gewenst de behoefte aan zon in het landelijk gebied, maar ook de potenties nader in beeld te krijgen. Vandaar dat dat de gemeenten worden verzocht om voor 1 januari 2019 nader inzicht te geven in de behoefte.

Om tot een goede verdeling van het opwekken van grondgebonden zonne-energie over de gemeenten te komen, is er op dit moment te weinig inzicht in de behoefte aan zon in het landelijk gebied per gemeente. Het is gewenst de behoefte aan zon in het landelijk gebied, maar ook de potenties nader in beeld te krijgen. Vandaar dat dat de gemeenten worden verzocht om voor 1 januari 2019 nader inzicht te geven in de behoefte.

Om tot die tijd niet op slot te staan voor zon in het landelijk gebied, wordt de mogelijkheid geboden dat een deel van de opgave wordt ingezet zodat al wel ervaring wordt opgedaan met de vraagstukken die bij zon op land aan de orde komen. In het kader van monitoring en evaluatie wordt bij het bereiken van 500 ha. door het college van Gedeputeerde Staten een tussenbalans voor Provinciale Staten opgemaakt. Vandaar dat nu nog niet de ruimte voor 1.000 hectare wordt vrijgegeven, maar ruimte wordt geboden voor 500 ha. De komende periode wordt de bijbehorende verdeling over de gemeenten in goed overleg vastgelegd. Voordat de andere hectaren worden opengesteld, vindt een evaluatie plaats op basis van de inzichten in de behoefte aan zon in landelijk gebied en de lering die uit de proefhectaren is getrokken. Bij die evaluatie kan de grens van 1.000 ha worden betrokken.

De gemeenten worden verzocht de behoefte aan zon in het landelijk gebied nader te onderbouwen, zodat dit bij een evaluatie in 2019 van het beleid voor zon in het landelijk gebied kan worden betrokken. In hoofdstuk 4 van de Structuurvisie is hier een paragraaf over toegevoegd.

Om aan de opgave voor het opwekken van duurzame energie te voldoen is het toepassen van alle verschillende vormen van zonne-energie nodig. Het is niet een kwestie van of op dak, of op grond, maar van en op dak, en op grond.

Gemeenten zijn er vrij in om geen medewerking te verlenen aan zon op agrarische gronden indien zij dat onverantwoord acht. Dit zolang de afweging past binnen de kaders van de structuurvisie zon.

3.2 Genummerde zienswijzen

1. Waterschap Zuiderzeeland

1	Zienswijze	Antwoord	Wijziging in Structuurvisie
1.1	Indiener merkt op dat bepaalde gebieden door de bodemdalingsproblematiek in de toekomst minder geschikt worden voor de landbouw. Het opwekken van zonne-energie in een bodemdalingsgebied kan een alternatief zijn voor agrarische activiteiten.	Er is op dit moment geen onderscheid gemaakt in het inzetten van gronden in het landelijk gebied voor zonne-energie. Het inspelen op deze alternatieven voor agrarische activiteiten is aan gemeenten gelaten.	Geen
1.2	Indiener geeft aan dat in de huidige situatie zonnepanelen op keringen over het algemeen niet vergunbaar zijn op grond van de Keur, omdat de effecten (nog) niet bekend zijn. Om de mogelijkheden te onderzoeken kijkt het waterschap momenteel wel of er op een deel van de Knardijk een proeflocatie voor zonnepanelen kan worden ingericht.	Gezien de potentie van het inzetten van keringen voor de opwek van zonne-energie, volgen wij graag het onderzoek van de Knardijk als proeflocatie.	Geen

2. Indiener 1

2	Hoofdlijn	Antwoord	Wijziging in Structuurvisie
2.1	Indiener is het eens met de plannen mits de bewoners die lasten van zonneparken ondervinden in de vorm van visuele milieuvervuiling hiervoor gecompenseerd worden.	Dit is ter invulling aan de gemeenten bij vanuit de gedachte van Bouwsteen VI Draagvlak en Betrokkenheid.	geen

3. Gemeente Zeewolde

3.	Hoofdlijn	Antwoord	Wijziging in Structuurvisie
3.1	Indiener verzoekt om de bovengrens van 1.000 ha. los te laten, een minimum van 1.000 ha. heeft de voorkeur.	Zie onder "Algemeen". Vooralsnog wordt de begrenzing van 1.000 hectare niet losgelaten. Op basis van de huidige inzichten is dit de benodigde oppervlakte zonnepanelen in het landelijk gebied.	Aanvulling H4

		<p>Om uit te gaan van een andere grens is meer inzicht nodig. Het gaat om inzicht in de energiemix van opwekmogelijkheden en daarnaast in de behoefte aan zon in het landelijk gebied. Waarbij ook meer inzicht wordt gegeven waarom de opgave niet op daken kan worden ingevuld. Hierbij kunnen ook de landelijke ontwikkelingen betrokken worden die voortkomen uit het Klimaatakkoord.</p> <p>In het kader van monitoring en wordt bij het bereiken van 500 ha. door het college een tussenbalans voor Provinciale Staten opgemaakt.</p>	
3.2	Indiener verzoekt om binnen een eventueel gesteld maximum een onderscheid te maken tussen de inzet van agrarische gronden en niet-agrarische gronden	De Structuurvisie ziet toe op het landelijk gebied als geheel. Een verdere indeling of onderscheid is aan de gemeenten. Gemeenten mogen inspelen op de verschillen in potenties van de gebieden. Als er meer inzicht is in de behoefte aan zon op land en de potenties van de verschillende gebieden is, kan alsnog worden bezien hoe hier mee om te gaan. Hiertoe worden de gemeenten verzocht om voor 1 januari 2019 inzicht te geven in hun behoefte aan zon in het landelijk gebied en de wijze waarop zij willen inspelen op de potenties van verschillende onderdelen van het landelijke gebied.	Aanvulling H4
3.3	Indiener verzoekt aan de provincie om een significante bijdrage te leveren om te zorgen dat grondgebonden zonnenvelden middels een financiële afdracht bijdraagt aan een versnelling van zonnepanelen op (bedrijfs)daken.	<p>Het Rijk biedt de mogelijkheid om subsidie aan te vragen voor het opwekken van duurzame energie in de vorm van SDE+. Het is voor de provincie niet opportuun om ook een financiële bijdrage te verstrekken.</p> <p>De gemeenten kunnen hiervoor zelf de voorzieningen treffen binnen de eigen beleidskaders. Daarbij kan gedacht worden aan een financiële afdracht van zonneparken in het landelijk gebied zodat er gelden komen om zon op daken te stimuleren. In eerder overleg hebben de gemeenten aangegeven zelf vrijheden te willen hebben in de invulling ervan.</p>	Aanvulling op p. 7

		Daartoe moet er wel in een structuurvisie zijn vermeld dat een dergelijke bijdrage aan ruimtelijke ontwikkelingen wordt gevraagd. Voor deze mogelijkheid maakt het niet uit of een dergelijke vermelding in een gemeentelijke danwel provinciale structuurvisie staat. Om te voorkomen dat gemeenten eerst hun structuurvisies moeten wijzigen voordat zij hieraan invulling kunnen geven, vermeldt de provincie in haar structuurvisie zon nadrukkelijker dat er gedacht kan worden aan een dergelijke regeling voor bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen.	
3.4	Indieners verzoekt om het bepalen van de landschappelijke kwaliteiten en vertaling naar concrete landschapseisen over te laten aan het door de gemeenten op te stellen beleid.	<p>De Structuurvisie Zon is 'beleidsarm'. Bij Bouwsteen IV is aangegeven dat rekening moet worden gehouden met kaders uit vigerend beleid. De provincie heeft een bestaande visie op landschap en deze dient mede betrokken te worden in de locatiekeuzen. Deel van dit vigerend beleid is de Omgevingsvisie Flevoland Straks. Daarin wordt Het Verhaal van Flevoland als hoofdstructuur genoemd, met name voor gebieden met landschappelijke en/of cultuurhistorische waarden. Bij de uitwerking van dat beleid is de mogelijkheid om daarover mee te praten en denken.</p> <p>Verder is er ook beleid waardoor zonneparken in bepaalde gebieden nauwelijks of niet mogelijk zijn. Zo moet in de NNN aangetoond worden dat een dergelijk park zich verstaat met de wezenlijke kenmerken en waarden van de desbetreffende gebieden. Dat houdt in dat op voorhand niet overal in het landelijk gebied zonneparken mogelijk zijn.</p> <p>Het is conform de structuurvisie aan gemeenten om eventuele concrete landschapseisen op te nemen.</p>	Geen

4. Gemeente Noordoostpolder

4	Hoofdlijn	Antwoord	Wijziging in Structuurvisie
4.1	Indiener geeft aan dat het stellen van een maximum van 1.000 ha zonneweides in het buitengebied van Flevoland, de betrokken gemeenten onnodig belemmert in hun doelstellingen en niet past bij een belangrijk uitgangspunt van de ontwerp-structuurvisie: vertrouwen in de medeoverheden. Indiener stelt voor om de gemeenten de ruimte te bieden om het maximum aantal hectares per gemeente zelf te bepalen.	Zie antwoord onder 3.1 en 3.2.	Aanvulling H4
4.2	De ontwerp structuurvisie maakt niet duidelijk wat de gevolgen voor de uitvoeringspraktijk zijn van toetsing aan Bouwsteen IV en de daarin opgenomen koppeling met 'het verhaal van Flevoland'. Indiener vraagt zich af waarom een expliciete koppeling wordt gelegd met het Verhaal van Flevoland en niet aan de gemeenten wordt overgelaten op welke wijze zij karakter en identiteit van het landschap meenemen in hun beleid.	Zie antwoord onder 3.4	geen

5. Gemeente Almere

5.	Hoofdlijn	Antwoord	Wijziging in Structuurvisie
5.1	Indiener verzoekt om de bovengrens van 1.000 ha alléén van toepassing te laten zijn op agrarische gronden, dan wel deze tenminste naar 2.000 ha te verruimen indien van toepassing op alle gronden in het landelijk gebied.	Zie antwoord onder 3.1. en 3.2	Aanvulling H4
5.2	Indiener verzoekt om als provincie tijdig een significante bijdrage te leveren om te zorgen dat grondgebonden zonnenvelden middels een financiële afdracht bijdraagt aan een versnelling van zonnepanelen op (bedrijfs)daken.	Zie antwoord onder 3.3	Aanvulling op p. 7

6. Gemeente Lelystad

6	Hoofdlijn	Antwoord	Wijziging in Structuurvisie
6.1	Indiener verzoekt om de bovengrens van 1000 ha alléén van toepassing te laten zijn op agrarische gronden, dan wel deze tenminste naar 2000 ha te verruimen indien van toepassing op alle gronden in het landelijk gebied	Zie antwoord onder 3.1. en 3.2	Aanvulling H4
6.2	Indiener verzoekt om in de structuurvisie een duidelijke koppeling te leggen tussen grondgebonden zonnevelden en dak-gebonden zonprojecten waarbij grondgebonden zonnevelden middels een financiële afdracht bijdragen aan een versnelling van zonnepanelen op (bedrijfs)daken.	Zie antwoord onder 3.3	geen
6.3	Indiener verzoekt om het nog vorm te geven Verhaal van Flevoland niet als landschappelijk inpassingscriterium vast te leggen maar het bepalen van de landschappelijke inpassingscriteria over te laten aan de gemeenten	Zie antwoord onder 3.4	geen

7. ZuiderZeeZon (ZoNop & GroenLeven)

7	Hoofdlijn	Antwoord	Wijziging in Structuurvisie
7.1	Indiener geeft de aanbeveling om (voor zover beschikbaar) de gemeentelijke beleidsdocumenten aan de provinciale Structuurvisie zon te koppelen. Dit kan helpen om duidelijke kaders te scheppen zodat initiatiefnemers zich daarop kunnen richten	Voor initiatiefnemers is het van belang om inzicht te hebben in wat waar mogelijk is. De provincie vraagt dan ook aan gemeenten om voor 1 januari 2019 inzicht te geven in de behoefte en nadere gemeentelijke uitwerking.	Aanvulling H4
7.2	Indiener geeft de aanbeveling om een taskforce zon met betrokken overheden te vormen. In deze taskforce is ook plek voor andere stakeholders zoals de netbeheerder(s).	In de periode van de totstandkoming van de Structuurvisie Zon heeft intensief overleg plaatsgevonden met betrokken overheden, maar ook met andere stakeholders als netbeheerder, waterschap en NMFF. Ook na vaststelling van de structuurvisie zullen	geen

		we met deze partijen nauw in contact blijven.	
7.3	Indiener verzoekt of vanuit de provincie en betrokken gemeenten kennis en ervaring met participatie gedachten kunnen worden samengebracht met de ervaringen die zij als initiatiefnemers reeds kennen.	De invulling van participatie is aan gemeenten gelaten. In het kader van monitoring en evaluatie wordt een proces ingericht waarbij de opgedane kennis en ervaring gedeeld kunnen worden.	geen

8. Ondernemers Vereniging Groendorpen

8	Hoofdpijn	Antwoord	Wijziging in Structuurvisie
8.1	Indiener verzoekt om het maximaal aantal toegestane hectaren aan zonnevelden te verruimen waardoor bouwsteen II "opgave voorop" binnen handbereik komt.	Zie antwoord onder 3.1 en 3.2	Aanvulling H4
8.2	Indiener vraagt zich af waarom er is gekozen voor een de verhouding 10PJ dakgebonden en 3,5PJ grondgebonden (in het landelijk gebied).	De genoemde grootheden komen voort uit verwerking en interpretatie van onderzoek naar de opgave voor Energie (rapporten van ECN, Posad en Ecofys). Vervolgens is op basis van expert judgement en huidige inzichten een verdeling gemaakt naar dakgebonden en grondgebonden en vervolgens Stedelijk gebied en landelijk gebied. Uitgangspunt daarbij is het maximaal benutten van daken en een evenwichtige verdeling van het opwekken van grondgebonden zonne-energie.	Geen
8.3	Indiener spreekt zorg uit over een onrustig dak landschap als 50% van de (bedrijfs)daken moet worden belegd met zonnepanelen. Wat kan de provincie dan zeggen over de kwaliteiten van de woonomgeving en de landschappelijke kwaliteiten?	Om de opgave voor het opwekken van duurzame energie vorm te kunnen geven is het toepassen van de verschillende energievormen nodig. Daarbij horen ook de verschillende verschijningsvormen.	Geen
8.4	Indiener vraagt zich af wat de provincie gaat doen voor ondersteuning van het verwijderen van asbest. Omliggende provincies hebben voorzieningen voor asbest eraf en zonne-energie erop. Is de provincie Flevoland bereid om de ondernemers in het buitengebied te ondersteunen zodat zij de opgave dakgebonden zon kunnen waarmaken?	In het verleden had de provincie Flevoland de 'Regeling asbest eraf, zon erop'. In het kader van de opgave Duurzame Energie en de Flevolandse Energieagenda kunnen de mogelijkheden voor het (opnieuw) invoeren van dergelijke subsidieregelingen worden onderzocht.	Geen

8.5	Indiener vraagt zich af hoe de provincie tot een goede verdeling van de hectaren over de verschillende gemeenten gaat komen.	Voor een goede verdeling is een nadere onderbouwing nodig. Deze wordt aan gemeenten gevraagd. Zie onder Algemeen.	Aanvulling H4
-----	--	---	---------------

9. Gemeente Dronten

9	Hoofdlijn	Antwoord	Wijziging in Structuurvisie
9.1	Indiener verzoekt om de bovengrens van 1000 ha los te laten en gemeenten maximale ruimte te geven om tot eigen beleid te kunnen komen	Zie antwoord onder 3.1 en 3.2	Aanvulling H4

10. Indiener 2

10	Hoofdlijn	Antwoord	Wijziging in Structuurvisie
10.1	Indiener vraagt zich of de provincie een visie heeft voor hoe energie na 2045 duurzaam wordt betrokken.	In het kader van de opgave Duurzame Energie en de Regionale Energie Strategie wordt over dit vraagstuk nagedacht. Bouwsteen V 'Een zonnepark is tijdelijk' geeft aan dat zonneparken zijn toegestaan voor een periode van de technisch-economische levensduur. De genoemde 25 jaar is bedoeld om in te kunnen spelen op technologische ontwikkelingen. Het is mogelijk om op dezelfde locatie een moderner zonnepark te realiseren.	geen
10.2	Indiener verzoekt om het milieuaspect van het plaatsen van zonnepanelen in de besluitvorming mee te nemen en te beoordelen welke impact het heeft op de duurzaamheid van zonneweides.	In het kader van monitoring en evaluatie zal aan dit aspect aandacht worden gegeven.	geen
10.3	Indiener vraagt of de provincie voldoende oog heeft voor het karakteristiek polderlandschap.	Zie antwoord onder 3.4	geen
10.4	Indiener vraagt zich af de genoemde hectares wel nodig zijn om de doelstellingen te realiseren en of er geen alternatieven mogelijk zijn	Zie antwoord onder 8.2. Om de opgave voor het opwekken van duurzame energie vorm te kunnen geven	geen

	zoals betere benutting van daken en reserve gronden op bijvoorbeeld industrieterreinen.	is het toepassen van de verschillende energievormen nodig. Het is niet een kwestie van of op dak, of op grond, maar van en op dak, en op grond. Om te komen tot een opgave van 3,5PJ opwek van zonne-energie in het landelijk gebied is het uitgangspunt dat de helft van alle daken belegd zullen moeten worden met zonnepanelen. Dit is al een grote opgave dus een nóg betere benutting lijkt voor nu niet realistisch. Op welke gronden de zonneparken uiteindelijk gerealiseerd gaan worden is aan de gemeenten.	
10.5	Indiener vraagt of er onderscheid is tussen 'geschikt' dakoppervlak en dakoppervlak waarvan met 'bereid' is zonnepanelen toe te passen. Indiener vraagt zich af hoe de provincie gaat stimuleren dat er veel meer van het dakoppervlak dat nu in gebruik is voor zonnepanelen gebruikt gaat worden.	Vanuit de opgave Energie is aangegeven dat uitgangspunt is dat 50% van de daken gebruikt kan worden voor het opwekken van zonne-energie. In het kader van monitoring en evaluatie wil de provincie ook nader inzicht in de behoefte en de voortgang in de mix van duurzame energieopwekking. Vanuit de Flevolandse Energieagenda worden acties opgezet om verduurzamingsmaatregelen te stimuleren.	geen
10.6	Inspreker verzoekt om te overwegen om opslag of buffering mee te nemen in de structuurvisie zon.	De structuurvisie Zon is een ruimtelijk beleidskader. Het is nog niet duidelijk welke (ruimtelijke) implicaties opslag of buffering heeft. In het kader van de monitoring en evaluatie zal dit aspect worden gezien.	geen
10.7	Indiener verzoekt om de structuurvisie zon veel concreter en zorgvuldige afwegingen te maken met betrekking tot de duurzaamheid van zonnepanelen en te komen met strengere voorschriften met betrekking tot de totale oppervlakte aan zonneweides op landbouwgrond en de landschappelijke inpassing hiervan.	Zie onder andere antwoord onder 3.1, 3.2 en 3.4 De structuurvisie geeft ruimte aan gemeenten om tot een nadere invulling te komen.	Geen

11. Natuur en Milieu Federatie Flevoland

11	Hoofdlijn	Antwoord	Wijziging in Structuurvisie
11.1	Indiener vraagt om een onderbouwing te geven van de genoemde 41,5 PJ en van de 3,5 PJ grondgebonden zonne-energie in het landelijk gebied in het bijzonder.	Zie antwoord onder 8.2.	Geen
11.2	Indiener verzoekt om in de Structuurvisie zon een beschrijving op te nemen van maatregelen om de grotere opgave van zon op daken, en in stedelijk gebied te stimuleren.	De structuurvisie Zon is de verruiming van het ruimtelijk beleid waarin de provinciale kaders zijn aangegeven. Uitwerking hiervan vindt plaats door gemeenten. Maatregelen ter stimulering van duurzame energieopwekking worden verder vanuit de opgave Energie en de Flevolandse Energieagenda vormgegeven.	Geen
11.3	Indiener verzoekt om maatregelen op te nemen in de Structuurvisie om participatie van bewoners en bedrijven verplicht te stellen, vergelijkbaar met het huidige windmolenbeleid van de provincie.	In de structuurvisie is ervoor gekozen geen andere verplichtingen aan participatie te stellen anders dan Bouwsteen VI. Het staat gemeenten vrij om daarbinnen eventuele nadere eisen te stellen.	geen
11.4	Indiener is van mening dat ruimtelijke kaders niet mogen ontbreken in de ontwerp Structuurvisie Zon en verzoekt daarom de 'zonneladder' te integreren in de ontwerp Structuurvisie Zon.	In de structuurvisie zon zijn de kaders opgenomen als Bouwstenen. Om ruimte te bieden aan initiatief is ervoor gekozen om geen gebieden aan te wijzen danwel uit te sluiten. De structuurvisie Zon laat de nadere uitwerking over aan gemeenten.	geen
11.5	Indiener verzoekt om ook gebieden expliciet uit te sluiten voor de grootschalige opwekking van zonne-energie, te weten het Natuur Netwerk Nederland (de voormalige EHS) en gebieden met hoge landschappelijke en/of cultuurhistorische waarden.	Zie antwoord onder 11.4. en 3.4	Geen
11.6	Indiener verzoekt om meer mogelijkheden en instrumenten op te nemen in de Structuurvisie Zon zodat de voorgestelde bouwstenen niet meer vrijblijvend zijn voor toekomstige ontwikkelaars van zonneparken en hierdoor de kwaliteit van de ruimtelijke inpassing in het landelijk gebied toeneemt.	De structuurvisie zon is het bedoelde instrument. In de verordening voor de fysieke leefomgeving wordt een artikel opgenomen voor het vastleggen van de tijdelijkheid van 25 jaar. De verdere uitwerking vindt plaats via gemeentelijk beleid.	Geen
11.7	Indiener verzoekt om de ontwikkeling van zonne-energie in het stedelijk gebied met voorrang te stimuleren en als zodanig ook te	In de structuurvisie is opgenomen dat alle vormen van duurzame energieopwekking van belang zijn. Daarin is een	Geen

	benoemen in de structuurvisie.	verdeling gemaakt tussen welke energievorm welk deel van de opgave voor zijn rekening neemt. Zie ook antwoord onder 3.1 en 8.2.	
11.8	Indiener verzoekt om het combineren van het opwekken van wind- en zonne-energie op één aansluiting te stimuleren dan wel te verplichten binnen een goed planologisch kader.	Genoemd punt is erg afhankelijk van beschikbaarheid en vormgeving van aansluitingen. Het op voorhand vastleggen biedt niet de gewenste ruimte voor initiatief. Zie ook antwoord onder 10.6	Geen

12. Gemeente Urk

12	Hoofdlijn	Antwoord	Wijziging in Structuurvisie
12.1	Indiener stelt voor de grens van 1000ha als minimum te hanteren en de gemeenten de ruimte te bieden om een maximum aantal hectares per gemeente zelf te bepalen. Het stellen van een maximum van 1000ha zonneweides in het buitengebied van Flevoland belemmert de betrokken gemeenten onnodig in hun doelstellingen en past niet bij een belangrijk uitgangspunt van de ontwerp-structuurvisie: vertrouwen in de medeoverheden.	Zie antwoord onder 3.1	Aanvulling H4
12.2	Indiener vraagt zich af waarom een expliciete koppeling wordt gelegd met het Verhaal van Flevoland en niet aan de gemeenten wordt overgelaten op welke wijze zij karakter en identiteit van het landschap meenemen in hun beleid. De ontwerp structuurvisie maakt niet duidelijk wat de gevolgen voor de uitvoeringspraktijk zijn van toetsing aan Bouwsteen IV en de daarin opgenomen koppeling met 'het verhaal van Flevoland'.	Zie antwoord onder 3.4	geen

4. Wijzigingen

4.1 Ambtshalve aanpassingen

Deze nota bevat ook een aantal ambtshalve voorgestelde wijzigingen van het ontwerp waarmee, aanvullend op de externe reacties, geconstateerde onjuistheden en onduidelijkheden worden verholpen.

- De 8^e bullit op pagina 2 is de vaststelling van de Startnotitie gewijzigd in de juist datum, te weten 7 juni 2017. Op 24 mei 2017 was de behandeling is de Commissie Ruimte.

4.2 Overzicht overige wijzigingen

Naast de hiervoor genoemde ambtshalve aanpassingen, zijn de volgende wijzigingen gedaan:

- Op pagina 3 is Paragraaf 1.2 de tweede alinea met opsommingen gewijzigd in:
Op 18 april 2018 heeft Provinciale Staten het ontwerp van de Structuurvisie Zon vastgesteld. De vaststelling van het ontwerp is gepubliceerd in lokale kranten en geplaatst op ruimtelijkeplannen.nl. Het ontwerp was in te zien via de provinciale website en ruimtelijkeplannen.nl en op de gemeentehuizen en het provinciehuis. Het ontwerp heeft ter inzage gelegen van april tot en met 6 juni 2018. Daarnaast is het ontwerp toegezonden aan betrokken overheidsorganen en belangenorganisaties. Gedurende de periode van terinzagelegging zijn vier voorlichtingsbijeenkomsten gehouden. Deze waren op 15 mei in Zeewolde, op 24 mei in Emmeloord, op 29 mei in Almere en op 30 mei in Lelystad. De bijeenkomsten zijn in totaal door circa 70 personen bezocht.
- Op pagina 4 is de zin:

Dit vertaalt zich ruimtelijk in een minimaal benodigd oppervlakte zonnepanelen op agrarisch bestemde grond in het landelijk gebied van 1.000 hectare. Dit is de maximale hoeveelheid grond die wij op dit moment zien als bijdrage aan de invulling van de Flevolandse energieopgave.

Gewijzigd in:

Dit vertaalt zich ruimtelijk in een benodigd oppervlakte zonnepanelen in het landelijk gebied van 1.000 hectare. Dit is de hoeveelheid grond die wij om dit moment zien als bijdrage aan de invulling van de Flevolandse energieopgave.

- p. 4: alinea wordt toegevoegd: *Met de vaststelling wordt nog niet de ruimte voor 1.000 hectare vrijgegeven, maar ruimte wordt geboden voor 500 ha. Zie paragraaf 4.1.*
- p. 7 Bouwsteen V. Wordt de zin toegevoegd: *Dit wordt in de verordening Fysieke Leefomgeving 2012 (VFL 2012) vastgelegd.*
- p. 7 Bouwsteen VI 1^e alinea wordt de zin toegevoegd: *Daarbij kan gedacht worden aan een financiële afdracht van zonneparken in het landelijk gebied zodat er gelden komen om zon op daken te stimuleren.*

- p. 9 is paragraaf 4.1 Verdelingssystematiek toegevoegd:

4.1 Verdelingssystematiek

Om tot een goede verdeling van het opwekken van grondgebonden zonne-energie over de gemeenten te komen, is er op dit moment te weinig inzicht in de behoefte aan zon in het landelijk gebied per gemeente. Het is gewenst de behoefte aan zon in het landelijk gebied, maar ook de potenties nader in beeld te krijgen. Vandaar dat dat de gemeenten worden verzocht om voor 1 januari 2019 nader inzicht te geven in de behoefte.

Om tot die tijd niet op slot te staan voor zon in het landelijk gebied, wordt de mogelijkheid geboden dat een deel van de opgave wordt ingezet zodat al wel ervaring wordt opgedaan met de vraagstukken die bij zon op land aan de orde komen. In het kader van monitoring en evaluatie wordt bij het bereiken van 500 ha. door het college van Gedeputeerde Staten een tussenbalans voor Provinciale Staten opgemaakt. Vandaar dat nu nog niet de ruimte voor 1.000 hectare wordt vrijgegeven, maar ruimte wordt geboden voor 500 ha. De komende periode wordt de bijbehorende verdeling over de gemeenten in goed overleg vastgelegd. Voordat de andere hectaren worden opengesteld, vindt een evaluatie plaats op basis van de inzichten in de behoefte aan zon in landelijk gebied en de lering die uit de proefhectaren is getrokken. Bij die evaluatie kan de grens van 1.000 ha worden betrokken.

De gemeenten wordt verzocht de behoefte aan zon in het landelijk gebied nader te onderbouwen, zodat dit bij een evaluatie in 2019 van het beleid voor zon in het landelijk gebied kan worden betrokken.